

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Rutsche a soudců JUDr. Pavla Kumprechta a Mgr. Heleny Konečné v právní věci žalobce: **A. Ch.**, IČ: ..., sídlem K P. 4, D., zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Hradec Králové, Pivovarské náměstí 1245, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. března 2016, č. j. KUKHK-9086/DS/2016/Kj,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předmět řízení

Žalovaný shora označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Trutnov, (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 16. 12. 2015, č. j. 147548/2015, sp. zn. 2015/2652/SPR-SR NOH, a toto potvrdil. Tímto prvoinstančním správním rozhodnutím byl žalobce shledán vinným ze správního deliktu podle ustanovení § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu

na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), ve spojení s porušením ustanovení § 10 citovaného zákona, jehož se měl dopustit tím, že dne 7. 12. 2014, v 14:11 hodin, nezajistil, aby při užití jím provozovaného vozidla tovární zn. Peugeot, registrační značky ..., v katastru obce Mladé Buky, ve směru na obec Trutnov, okr. Trutnov, na silnici I. třídy č. 14, v místě křižovatky se silnicí III. třídy č. 01413 a místní komunikací vedoucí do obce Mladé Buky, byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu. Na podkladě záznamu z automatizovaného silničního rychloměru typu SYDO Traffic Velocity, výrobní číslo GEMVEL0012, bylo zjištěno, že řidič předmětného motorového vozidla jel ve výše popsané době a místě rychlostí 76 km/h, po odečtení tolerance měřicího zařízení 3 km/h, a to v působnosti dopravní značky, povolující nejvyšší možnou rychlost na 50 km/h. Svým jednáním tak porušil ustanovení § 4 písm. c) zákona o silničním provozu a toto jednání vykazuje znaky přestupku podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 téhož zákona.

Za tento správní delikt byla žalobci uložena pokuta ve výši 1.500,--Kč a povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1.000,--Kč. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včas podanou žalobou, kterou odůvodnil následujícím způsobem.

II. Obsah žaloby

V prvním z žalobních bodů bylo namítnuto, že řízení o správním deliktu bylo zahájeno v rozporu s ustanovením § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu, když správní orgán I. stupně „zahájil řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, aniž by učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku“.

Žalobce na základě výzvy sdělil správnímu orgánu prostřednictvím svého zástupce totožnost řidiče, který v předmětný čas vozidlo řídil. Správní orgán I. stupně však neučinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, neboť se nepokusil zaslat oznámenému řidiči výzvu k podání vysvětlení. Správní orgán šetřením zjistil, že tato osoba nemá v České republice povolený pobyt, což vedlo k jeho domněnce, že ji nemusí kontaktovat. Žalobce se s těmito závěry neztotožnil a uvedl, že: „Oznámený řidič sice nemusel mít na území ČR povolen žádný druh pobytu, to ale neznamená, že bude mít z pohledu správních orgánů fakticky přestupkovou imunitu.“ Navíc žalobce poznamenal, že pokud správní orgán vyvodil, že daná osoba nemá na území České republiky žádný druh pobytu na základě odpovědi Ministerstva vnitra ze dne 20. 2. 2015, v době, kdy žalobce mohl oznámit osobu řidiče, tj. 27. 7. 2015, mohla být již situace odlišná.

Následně správní orgán I. stupně zahájil řízení o správním deliktu s provozovatelem vozidla, ačkoliv nepodnikl veškeré možné kroky ke zjištění totožnosti pachatele přestupku. Po tom, co žalobce sdělil správnímu orgánu totožnost řidiče vozidla, včetně jeho bydliště, legitimně očekával, že ten zahájí řízení o přestupku s oznámeným řidičem. Žalobce proto předpokládal, že správní orgán I. stupně zahájil řízení s oznámeným řidičem, neboť nebyl ve věci dále kontaktován správním orgánem a neměl tedy posléze možnost předložit správnímu orgánu další důkazy na podporu jeho tvrzení, např. nájemní smlouvu uzavřenou mezi ním a panem Y.

Žalobce vnímá tento postup jako účelový, neboť buď žalobce pravdivě uvedl, kdo jím provozované vozidlo řídil v předmětnou dobu, a tedy správní orgán I. stupně měl vést řízení o přestupku proti této osobě, nebo žalobce totožnost uvedl nepravdivě, a v takovém případě měl správní orgán I. stupně vést proti žalobci řízení pro porušení § 10 odst. d) zákona o silničním provozu.

K této námitce bylo v závěru ještě namítnuto, že správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí uvedl, že osoba řidiče je mu známa i z dalších řízení. Pokud správní orgán mínil rozhodovat na podkladě skutečností, které jsou mu známy z úřední činnosti, byl povinen konkrétně uvést, z jaké činnosti jsou mu tyto skutečnosti známy; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009-129; všechna rozhodnutí citovaná v tomto rozhodnutí jsou dostupná na: www.nssoud.cz.

Žalobce dále namítal spolu s odkazem na čl. 6 odst. 1 a odst. 3 písm. c) Úmluvy o ochraně lidských práv (dále jen „Úmluva“) a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, že žalovaný potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně, ač jeho vydání nepředcházelo nařízení ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za jeho osobní účasti. Žalobce má právo na to, aby jeho věc byla projednána, a to za přítomnosti jeho a jím zvoleného obhájce, a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům (uplatnění zásady bezprostřednosti). Žalobce vyjádřil přesvědčení, že na úpravu procesu projednání správních deliktů, které jsou trestním obviněním ve smyslu čl. 6 Úmluvy, analogicky dopadá zákon o přestupcích a základní principy trestního řízení.

Tato argumentace byla podpořena odkazem na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 4. 2015, č. j. 15A 14/2015-35, rozsudek zdejšího soudu ze dne 29. 4. 2015, č. j. 30A 56/2014-35 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 139/2015-30. Žalobce dále upřesnil, že tuto námitku uplatnil i v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 16. 12. 2015, č. j. 147548/2015, sp. zn. 2015/2652/SPR-SR NOH.

Nenařízení jednání označil žalobce jako zásadní pochybení, neboť: „provozovatel vozidla, který nese objektivní odpovědnost, nemůže předkládat žádná skutková tvrzení, neboť na místě spáchání přestupku zpravidla osobně nebyl, a tedy může vycházet toliko z prováděných důkazů.“ Správní orgán I. stupně byl přitom povinen jednoznačně zjišťovat skutkový stav. Provozovatel vozidla odpovídá za správní delikt, pouze pokud jednání vykazuje znaky přestupku. Pokud by tedy při ústním jednání vyšlo najevo, že se jednalo o okolnost vylučující protiprávnost, odpovědnost provozovatele vozidla by nenastala.

Další námitka směřovala k tomu, že se řidič vozidla dopustil méně závažného deliktu, než jaký mu byl kladen za vinu. Žalobce uvedl, že v době spáchání předmětného deliktu byla na daném místě nejvyšší povolená rychlost stanovena na 90 km/h a tvrdil, že: „Je pravdou, že na místě spáchání údajného přestupku se nyní nachází dopravní značka stanovující nejvyšší povolenou rychlost na 70 km/h. V době spáchání přestupku byla ale tato dopravní značka přeškrtnutá, tj. její platnost byla zrušena. Pokud by správní orgán nařídil ve věci ústní jednání, tato skutečnost by byla uvedena již na ústním

jednání. Jestliže se tedy řidič vozidla nedopouštěl přestupku, nemohl být ani žalobce shledán vinným ze spáchání správního deliktu provozovatele vozidla.“

V další námitce žalobce brožil proti tomu, že správní delikt provozovatele vozidla spáchaný dne 7. 12. 2014 byl již promlčen. Správní řád ani zákon o silničním provozu totiž nestanoví lhůtu k projednání správního deliktu provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu. Správní delikt však musí vykazovat znaky přestupku (§ 125f odst. 2 zákona o silničním provozu), avšak po uplynutí jednoleté lhůty tyto vykazovat nemůže, neboť jediným znakem přestupku po jednom roce od jeho spáchání je jeho neprojednatelnost. Na podporu svého tvrzení žalobce odkázal na Metodiku k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb. zákonem č. 297/2011 Sb., vydanou Ministerstvem dopravy pod č. j. 8/2013-160/OST/5. Ministerstvo dopravy v něm konstatovalo, že: „Správní delikt provozovatele vozidla nelze projednat, uplynula-li ode dne spáchání projednávaného přestupku doba delší než 1 rok. Tuto analogii § 20 odst. 1 zákona o přestupcích doporučujeme uplatnit v souladu se zásadou správního řízení *in dubio mitius*“.

Žalobce též namítl, že samotná skutková podstata správního deliktu provozovatele vozidla a především pak povinnost stanovená v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je v rozporu s Ústavou, ústavními principy a základními právy. Uvedené ustanovení zakotvuje presumpci odpovědnosti provozovatele vozidla za jednání řidiče při užití vozidla, jehož je provozovatelem. Obsahuje tedy pravidlo vyžadující nespornitelné chování, neboť provozovatel vozidla zpravidla není schopen ovlivnit chování řidiče, tedy zajistit, aby při užití vozidla na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu.

Ustanovení § 10 odst. 3 citovaného zákona presumuje odpovědnost provozovatele vozidla za jednání řidiče. Tato premisa je zcela v rozporu s jednou se základních zásad soudního trestání a per analogiam i trestání správního, presumpcí nevinny, neboť provozovatel vozidla je automaticky shledáván vinným. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že omezení základního práva provozovatele vozidla svými negativními důsledky přesahuje klady, které představuje veřejný zájem na tomto ustanovení. Jeho aplikací tak bylo zasaženo do jeho práv garantovaných Listinou základních práv a svobod.

Ze shora uvedených důvodů je proto dle žalobce rozhodnutí žalovaného nezákonné, neboť vydání rozhodnutí nepředcházely zákonné kroky správního orgánu I. stupně. Vzhledem k tomu, že celé řízení bylo vedeno v rozporu s právními předpisy, navrhl žalobce, aby krajský soud zrušil jak žalované rozhodnutí, tak jemu předcházející rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 31. 5. 2016. Provedl podrobnou rekapitulaci řízení proběhnuvšího před správními orgány obou stupňů a plně odkázal na své rozhodnutí.

K problematice promlčení správního deliktu žalovaný upozornil na novelu zákona o silničním provozu, zákonem č. 230/2014 Sb., který nabyl účinnosti dne 7. 11. 2014. Od tohoto okamžiku byla promlčecí lhůta nově upravena a tato úprava se vztahovala i na předmětný správní delikt ze dne 7. 12. 2014.

Žalovaný následně uvedl, že: „Žalobce měl možnost uplatnit své právo ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, neboť byl správním orgánem I. stupně obeznámen o ukončení dokazování a současně mu byla dána možnost seznámit se se spisovým materiálem a vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí. Dále byl žalobce informován o tom, že bude ve smyslu ust. § 51 odst. 2 správního řádu prováděno dokazování mimo ústní jednání. Pro tento postup byly splněny podmínky, neboť žalobce byl včas vyrozuměn o provádění dokazování mimo ústní jednání (§ 51 odst. 2 správního řádu) a dále byl sepsán protokol (§ 18 odst. 1 téhož zákona). Důkaz listinou se provede tak, že se přečte nebo sdělí její obsah – o tomto způsobu dokazování byl odvolatel rovněž informován. Dle názoru odvolacího orgánu je tento postup ve shodě s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, sp. zn. 9 As 139/2015.“

Žalovaný navrhoval z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

IV.

Jednání krajského soudu

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), a to bez nařízení jednání dle ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s., když k takovému postupu udělil žalobce souhlas výslovně, žalovaný pak postupem dle § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Dospěl přitom k následujícím zjištěním a právním závěrům.

V.

Skutková zjištění a právní hodnocení věci krajským soudem

Krajský soud se předně zabýval namítaným nesplněním podmínek pro zahájení řízení o správním deliktu ve smyslu ust. § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu. Podle tohoto ustanovení správní orgán projedná správní delikt provozovatele vozidla teprve tehdy, učinil-li nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, nezahájil řízení o přestupku a věc odložil. Toto ustanovení vyjadřuje subsidiaritu odpovědnosti za správní delikt provozovatele vozidla vůči odpovědnosti za přestupek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2014, č. j. 1 As 131/2014-45). Na prvním místě je tedy odpovědnost za přestupek, což vyplývá i z ust. § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, podle kterého správní orgán poučí provozovatele, jehož vozidlem nezjištěný řidič spáchal přestupek, o možnosti sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Při posuzování, zda správní orgán učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, ale nelze ztrácet ze zřetele smysl a účel právní úpravy správního deliktu provozovatele vozidla. Zcela jasným primárním úmyslem zákonodárce právní úpravy správního deliktu dle ust. § 125f zákon o silničním provozu „...je postihnout existující a jednoznačně zjištěný protiprávní stav, který byl způsoben provozem, resp. užíváním vozidla při provozu na pozemních komunikacích. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je zcela přiléhavé,

pokud zákonodárce zvolil objektivní formu povinnosti samotného provozovatele vozidla, jenž je jako vlastník věci – nástroje spáchání protiprávnosti – z hlediska veřejného práva primární identifikovatelnou a konkrétní osobou“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014-21). „Bylo by proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46). Jen v případě, pokud mají správní orgány (ať již na základě označení řidiče provozovatelem vozidla nebo na základě jiných skutkových okolností) reálnou příležitost zjistit přestupce, tak pouze tehdy se o to musí pokusit. Takovým případem může být například situace, kde provozovatelem vozidla byla autopůjčovna, která na základě výzvy poskytla správnímu orgánu informace o subjektu, jenž měl v době spáchání přestupku vozidlo pronajaté, a přiložila příslušnou nájemní smlouvu. V takovém případě by správní orgány měly a mohly vyvinout větší úsilí ke kontaktování označené obchodní společnosti a jejího jednatele, který dle sdělení provozovatele vozidlo osobně přebíral (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 8. 2014, č. j. 30A 92/2013-27 citovaný v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46).

V přezkoumávané věci zástupkyně žalobce - obchodní společnost FLEET Control, s.r.o., se sídlem Smetanovo nábřeží 327/14, 110 00 Praha 1, sice označila k výzvě správního orgánu jako údajného řidiče vozidla pana L. Y., nar. 6. 11. 1956, s doručovací adresou jmenovaného v České republice Palackého 15, 110 00 Praha 1, o kontakt s ním se však správní orgán nepokusil, jelikož, jak je také patrné ze správního spisu žalovaného, byl ten Krajským ředitelstvím policie hlavního města Prahy dne 20. 2. 2015 vyrozuměn o správním vyhoštění označeného řidiče, konkrétně v období od 27. 4. 2011 do 22. 10. 2014 a v době sdělení této informace neměla tato osoba na území České republiky povolen pobyť. Tuto informaci potvrdilo dne 27. 8. 2015 i Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje. Správní orgán na základě poskytnutých informací dospěl k závěru, že L. Y., nar. ., by se neměl na území České republiky zdržovat, ani zde o žádný druh pobytu nezažádal.

Tomuto závěru musí krajský soud přisvědčit. S ohledem na shora uvedené informace o osobě L. Y., které měl správní orgán I. stupně k dispozici, i vzhledem ke konkrétním zkušenostem, které nabyl při doručování písemností jmenovanému na adresu uvedenou žalobci v jiných správních řízeních u něj vedených (jejich sp. zn. byly uvedeny v žalovaném rozhodnutí a jedná se např. o: sp. zn. 2015/334/SPR-SR/KOG, 2015/1888/SPR-SR/NOH, 2015/4900/SPR-SR/SCHZ, 2015/165/SPR-SR/SCHZ, 2015/2505/SPR-SR/NOH, 2015/2092/SPR-SR/NOH, 2014/1701/SPR-SR/SCHZ a další) správní orgán nepochybil, pokud se tak o kontakt se jmenovaným nepokoušel. K tomu krajský soud dodává, že také jemu je z úřední činnosti známo, že uvedenou osobu označují jako řidiče vozidla různí provozovatelé vozidel, kteří byli shledáni vinnými ze spáchání obdobných správních deliktů, a že se jmenovanému opakovaně nedaří na uvedenou adresu doručovat (např. věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 30 A 26/2016, 30 A 33/2016 nebo 30 A 38/2016). Námitka žalobce, že v době, kdy mohl oznámit osobu řidiče, tj. 27. 7. 2015, mohla být již situace odlišná, je v tomto případě naprosto irrelevantní, jelikož správní orgány vycházely při zjišťování osoby řidiče k datu spáchání skutku.

S ohledem na shora uvedené shledává krajský soud postup prvoinstančního správního orgánu za správný a zákonný. Jak totiž plyne i z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, pokud provozovatel k výzvě správního orgánu označí za řidiče osobu, kterou nelze dohledat nebo se jí nedaří doručovat, je podmínka učinění nezbytných kroků ve smyslu ustanovení § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu naplněna a správní orgán po odložení či zastavení řízení o přestupku projedná správní delikt. Po provozovateli vozidla lze totiž legitimně požadovat, aby již od počátku nesl odpovědnost za správnost a aktuálnost údajů, které o řidiči poskytuje. Pokud vyjde najevo, že provozovatelem vozidla uvedené údaje jsou nesprávné či neaktuální, jde toto zjištění k jeho tíži. Za takové situace nejsou správní orgány povinny činit na základě nesprávných údajů od provozovatele vozidla rozsáhlá pátrání po údajném pachateli přestupku (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, ze dne 29. 9. 2016, č. j. 7 As 129/2016-35 nebo ze dne 17. 8. 2016, č. j. 7 As 135/2016-17).

Obiter dictum krajský soud k osobě L. Y. uvádí, že ačkoliv je označován za údajného řidiče u desítek dalších obdobných případů, řešených nejen v jeho působnosti, ještě se nesetkal s tím, že by se kterékoliv úřední osobě podařilo se jmenovaným navázat sebemenší kontakt. Proto se s ohledem na tuto skutečnost nelze orgánům veřejné správy divit, že pohlížejí na tato tvrzení jako na ničím nepodložené fabulace. Ostatně soustavně se opakující „trojka“ ve složení údajný řidič pan L. Y., jeho zmocněnkyně FLEET Control, s.r.o. a zástupce žalobce Mgr. Jaroslav Topol, advokát, se je v proběhlých správních a soudních přezkumných řízeních, jejichž předmětem byly tytéž správní delikty, jako v přezkoumávané věci, nepokusila rozptýlit jakýmkoliv rozumným argumentem. Nejlépe samozřejmě osobní účastí pana L. Y. na alespoň jednom z těchto řízení.

Nelze sdílet názor žalobce, podle něhož bylo povinností správního orgánu podnikat veškeré možné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Ad absurdum by totiž pod takovýto požadavek bylo možno zahrnout i vyhlášení celostátního pátrání, což by byl prostředek zjevně neadekvátní, zvláště pak za situace, kdy je znám provozovatel vozidla, vlastník nástroje spáchání protiprávního skutku. Krajský soud sdělení žalobce, že řidičem vozidla měl být L. Y., shledává jako postup obstrukční, jehož skutečným důvodem bylo správní řízení protahovat a znesnadňovat. Uvedl totiž osobu, která je jako údajný řidič (přestupce) označována opakovaně v jiných správních řízeních různými provozovateli vozidla, a která byla na označené adrese opakovaně nekontaktní.

Krajský soud k této námitce ještě doplňuje, že podle ustanovení § 66 odst. 3 písm. g) tehdy účinného zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, musel správní orgán věc odložit, jestliže nezjistil do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě. Vzhledem k tomu, že správní orgán nezjistil do šedesáti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti osobě, jež byla označena za řidiče vozidla, nezbylo, než věc ve smyslu citovaného ustanovení odložit. Stalo se tak opatřením správního orgánu - záznamem o odložení věci ze dne 21. 9. 2015, č. j. 117533/2015. Jiný postup již nebyl vzhledem k uvedenému možný.

Žalobce dále namítal, že žalovaný potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně, ač jeho vydání nepředcházelo nařízením ústního jednání, na kterém by bylo provedeno dokazování za jeho osobní účasti.

K tomu třeba uvést, že se kotázce nařízení ústního jednání ve smyslu ustanovení § 49 odst. 1 věty první správního řádu při projednání správního deliktu provozovatele, dle kterého „ústní jednání správní orgán nařídí v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné“, komplexně vyjádřil již Nejvyšší správní soud v několika svých rozsudcích. Např. v rozsudku ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 As 166/2015-29, uvedl, že na řízení o správním deliktu sice dopadá čl. 6 Úmluvy v jeho trestní větvi, avšak judikatura Evropského soudu pro lidská práva setrvale stojí na základním principu, že řízení o trestním obvinění musí být spravedlivé jako celek. Z této judikatury dovodil, že správním orgánům projednávajícím obvinění ze správního deliktu neplyne jednoznačná povinnost nařídít vždy ústní jednání. V tomto směru uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, rovněž to, že: „... soulad řízení o správním deliktu s čl. 6 Evropské úmluvy je třeba hodnotit nejen v kontextu správního řízení, ale i navazujícího soudního řízení. Nedostatky správního řízení z pohledu záruk stanovených čl. 6 Evropské úmluvy nemají za následek rozpor s Evropskou úmluvou, má-li obviněný možnost napadnout správní rozhodnutí v soudním řízení, které jejím požadavkům vyhovuje (srov. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 2. 1984, Öztürk proti SRN, stížnost č. 8544/79, odst. 56). Nedostatek ústního jednání ve správním řízení tedy z pohledu Evropské úmluvy zhojil § 51 s. ř. s., podle kterého soud nařídí jednání k rozhodnutí o správní žalobě, ledaže strany souhlasí (byť implicitně) s rozhodnutím ve věci samé bez nařízení jednání. Stěžovatelce proto nebylo upřeno právo na ústní jednání. Nad rámec vypořádání této námítky kasační soud upozorňuje, že v rozhodnutí o přijatelnosti ze dne 17. 5. 2011, Suhadolc proti Slovinsku, stížnost č. 57655/08, Evropský soud pro lidská práva neshledal porušení čl. 6 ani v případě, kdy správní soud odmítl žádost o nařízení jednání ve věci žaloby proti rozhodnutí o dopravním přestupku; zdůraznil přitom, že správní spis obsahoval dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí (záznam o měření rychlosti vozidla a obsahu alkoholu v dechu) a že obviněný měl příležitost zpochybnit spáchání přestupku v písemném vyjádření v rámci správního řízení a následně i ve správní žalobě.“

Nejvyšší správní soud se v posledně citovaném rozsudku zabýval i tím, zda povinnost nařídít jednání v řízení o správním deliktu plyne z vnitrostátní právní úpravy. K tomu uvedl: „Podle § 49 odst. 1 správního řádu správní orgán nařídí ústní jednání, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků, případně stanoví-li to zákon. Zákon o přestupcích stanoví v § 74 odst. 1 správním orgánům povinnost nařídít v prvním stupni ústní jednání; tím je přestupkové řízení specifické (...). V řízení o správních deliktech správní orgány nemají povinnost vždy nařídít ústní jednání (...). V usnesení ze dne 3. 4. 2012, č. j. 7 As 57/2010-82, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu zdůraznil, že ve správním řízení trestní povahy je třeba dbát na dodržování zásady ústnosti, přímosti a bezprostřednosti. Provádění důkazů při jednání by proto mělo být pravidlem, od kterého se ale lze odchýlit v odůvodněných případech; v takovém případě správní orgán vyhotoví o provedení dokazování protokol podle § 18 správního řádu.“

Judikatura se tak ustálila na jednoznačném závěru, že v případě, že je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné, musí správní orgán jednání ve správním řízení o správním deliktu provozovatele vozidla nařídít. Není-li tomu tak, ústní jednání s provozovatelem vozidla být nařízeno nemusí. Neplatí tedy, že by v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla muselo být ústní jednání

nařizováno vždy, jak bylo dříve dovozováno některými správními soudy, a to i soudem zdejším, jak upozornil žalobce.

Skutkový stav projednávané věci byl přitom zcela jednoduchý. V posuzované věci spočíval správní delikt v tom, že dne 7. 12. 2014, v 14:11 hod. motorové vozidlo tovární zn. Peugeot, registrační značky ..., v katastru obce Mladé Buky, ve směru na obec Trutnov, okr. Trutnov, na silnici I. třídy č. 14, v místě křižovatky se silnicí III. třídy č. 01413 a místní komunikací vedoucí do obce Mladé Buky, porušilo nejvyšší povolenou rychlost, která byla v tomto úseku stanovena na 50 km/h. Správní orgán I. stupně rozhodoval zejména na základě oznámení Městské policie Trutnov o podezření ze spáchání přestupku ze dne 8. 4. 2015, výpisu z registru provozovatelů vozidel, fotodokumentace a údajů pořízenými silničním rychloměrem typu SYDO Traffic Velocity, v. č. GEMVEL0012, ke kterému byl přiložen ověřovací list.

V průběhu správního řízení byl žalobce mnohokrát vyrozuměn o zjištění protiprávního stavu, kdy měl možnost námitky uplatnit. Žalobci byla dne 13. 4. 2015 zaslána výzva k zaplacení určené částky podle ustanovení § 125h odst. 1 zákona o silničním provozu, sp. zn. 2015/2652/SPR-SR, spolu s poučením o dalším možném postupu. Žalobce na tuto výzvu nijak nereagoval. Dále správní orgán I. stupně zaslal žalobci dne 29. 6. 2015 výzvu k podání vysvětlení dle § 60 zákona o přestupcích, č. j. 80347/2015. Následně byl zástupce žalobce dne 12. 10. 2015 vyrozuměn v přípise, č. j. 118229/2015, o tom, že dne 2. 11. 2015 v 14:00 hod. bude možnost se seznámit se spisovým materiálem a případně navrhnout jeho doplnění. Dne 4. 11. 2015 bylo správním orgánem I. stupně zasláno oznámení o ukončení dokazování, č. j. 128617/2015, a poučení o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí.

Za daných okolností nebylo ke splnění účelu řízení a uplatnění práv žalobce nezbytné nařizovat ústní jednání, neboť ten se mohl opakovaně k jeho předmětu vyjadřovat a svá vyjádření dokládat důkazy, přičemž nutno konstatovat, že s jím uplatněnými námitkami ve správním řízení se správní orgány řádně vypořádaly.

Další žalobní námitku (a dlužno zdůraznit, že se jedná o námitku týkající se skutkového stavu věci) vznesl žalobce až v podané žalobě proti rozhodnutí žalovaného. Žalobce namítal, že se řidič vozidla se žádného přestupku nedopustil, neboť v době spáchání přestupku byla na daném místě nejvyšší povolená rychlost stanovena na 90 km/h. V průběhu správního řízení tuto námitku neuplatnil.

Obsah této žalobní námitky byl sám o sobě značně rozporuplný. Žalobce nejprve přišel s tvrzením, že v místě, kde bylo vozidlo měřeno, je nejvyšší povolená rychlost stanovena na 90 km/h. Vzápětí ale konstatoval, že na místě spáchání údajného přestupku se nyní nachází dopravní značka omezující nejvyšší povolenou rychlost na 70 km/h. A následně dodal, že v době spáchání přestupku byla tato značka dle vyjádření řidiče přeškrtnutá, tedy její platnost měla být zrušena.

Žalobce tedy nemá jasno v tom, zda v měřeném místě měla být ke dni spáchání přestupku nejvyšší povolená rychlost omezena na 90 km/h nebo na 70 km/h. Z obsahu správního spisu, zejména z vyjádření Policie České republiky, územního odboru Trutnov, ze dne 29. 1. 2014 je ale zřejmé, že v inkriminovaném místě omezují dopravní značky rychlost na 50 km/h, tedy ne 70 km/h či případně 90 km/h, jak mylně uváděl žalobce. Správní orgány tudíž měly tuto skutečnost za spolehlivě prokázanou

a neměly nejmenší důvod doplňovat v tomto směru důkazní řízení. Tvrzení žalobce jsou tak naprosto bezpředmětná. V místě spáchání přestupku byla povinnost dodržovat nejvyšší povolenou rychlost 50km/h, kterou řidič předmětného vozidla nedodržel. Krajský soud má z obsahu správního spisu za spolehlivě prokázané, že se řidič vozidla dopustil deliktu dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona o silničním provozu, když překročil nejvyšší dovolenou rychlost pro jízdu mimo obec stanovenou místní úpravou provozu na pozemních komunikacích na 50km/h, o méně než 30km/h a porušil zároveň § 4 c) zákona o provozu na pozemních komunikacích.

Další námitka se týkala promlčení správního deliktu. Krajský soud upozorňuje, že se sice jedná o lhůtu prekluzivní, nikoliv promlčecí, ale to nemá pro posouzení dané námítky žádný právní důsledek. Žalobce namítl, že předmětný správní delikt byl již promlčen, neboť od jeho spáchání dne 7. 12. 2014 uplynul jeden rok. Dovolával se přitom Metodiky vyhotovené Ministerstvem dopravy pod č. j. 8/2013-160/OST/5 k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy v souvislosti se změnou zákona č. 361/2000 Sb., zákonem č. 297/2011 Sb. (dále jen „metodika“).

Metodika se týkala doporučení k postupu správních orgánů při posuzování otázky zániku odpovědnosti provozovatele motorového vozidla v reakci na novou právní úpravu provedenou zákonem č. 297/2011 Sb., kterou bylo do zákona o silničním provozu s účinností od 1. 1. 2012 mimo jiné vloženo ustanovení § 125f upravující nově správní delikt provozovatele vozidla. Metodika uváděla, že v případě tohoto správního deliktu bylo nutné na lhůtu k projednání deliktu uplatnit analogicky ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Jednalo se tedy o lhůtu jednoho roku. Zákon o silničním provozu totiž v té době zánik odpovědnosti za tento nový správní delikt neupravoval.

Daná problematika je upravena zákonem č. 230/2014 Sb. s účinností od 7. 11. 2014, kterým byla v zákoně o silničním provozu mimo jiné novelizována společná ustanovení o správních deliktech, konkrétně pak ustanovení § 125e odst. 5, jenž stanovil, že na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f. Podle uvedené změny se tedy na odpovědnost za správní delikt provozovatele vozidla dle ustanovení § 125f zákona o silničním provozu vztahují ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby, která řeší okamžik zániku odpovědnosti za správní delikt. To stanoví § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu tak, že odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájí řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán (k tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 1 As 337/2016-45).

V daném případě tedy lhůta pro zánik odpovědnosti žalobce za předmětný správní delikt neuplynula, protože ta zaniká uplynutím 4 let ode dne, kdy byl přestupek spáchán (spáchán byl dne 7. 12. 2014, jeho odpovědnost by tedy zanikla až dne 7. 12. 2018). Zároveň byla v dané věci splněna i druhá podmínka, a to, že správní orgán zahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o odpovědnosti žalobce za zmíněný přestupek dozvěděl (ustanovení § 125e odst. 3 a ustanovení § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu). Žalobce tedy nemohl legitimně očekávat zastavení řízení, neboť metodika (byť byla účinná) se vztahovala na případy před změnou právní úpravy. Tou byla již zmíněná novelizace ustanovení § 125e zákona o silničním

provozu provedená zákonem č. 230/2014 Sb., kdy bylo s účinností od 7. 11. 2014 výslovně stanoveno, že i na odpovědnost fyzické osoby za uvedený správní delikt se vztahuje ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby (tedy i úprava lhůt pro zánik odpovědnosti právnických osob za správní delikt).

V posledním ze žalobních bodů žalobce namítal, že ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je v rozporu s Ústavou, ústavními principy a základními právy. Ani tuto námitku neshledal krajský soud odůvodněnou.

Souladem ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu s ústavním pořádkem se totiž již opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud, např. v rozsudku ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40. A dospěl v něm k závěru, že ustanovení § 10 odst. 3, resp. § 125f zákona o silničním provozu, o odpovědnosti provozovatele vozidla, založené na objektivní odpovědnosti s možností liberace, za správní delikt spočívající v nezajištění, „aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem“ (např. za nedovolenou rychlost či neoprávněné zastavení nebo stání), není v rozporu s čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, resp. s čl. 39 a čl. 40 Listiny základních práv a svobod, konkrétně s ústavní garancí principu presumpce neviny, práva nevypovídat a nebýt nucen k sebeobviňování (v podrobnostech krajský soud odkazuje na zmíněný rozsudek).

Krajský soud tyto závěry plně akceptuje. Zároveň dodává, že Ústavním soudem již byla posuzována ústavnost § 125f zákona o silničním provozu, který na citovaný § 10 odst. 3 navazuje (ustanovení § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu doslovně opakuje skutkovou podstatu § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu), a to v souvislosti s návrhem na jeho zrušení. Ústavní soud tento návrh usnesením ze dne 22. 12. 2015, sp. zn. I. ÚS 508/15, odmítl s tím, že právní závěr o spáchání správního deliktu provozovatelem vozidla (stěžovatelem) a o uložení pokuty podle zákona o silničním provozu nevybočuje z ústavních kautel.

Vzhledem k uvedeným judikatorním závěrům má krajský soud za to, že ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu v testu ústavnosti ob stojí.

Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem proto krajský soud žalobu ve výroku I. podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

VI.

Výrok o nákladech řízení

Ve věci byl úspěšný žalovaný, a proto by měl nárok na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s.ř.s. proti žalobci, který úspěch ve věci neměl. Krajský soud však nezjistil, že by žalovanému nějaké náklady řízení před krajským soudem vznikly. Proto bylo rozhodnuto o nákladech řízení, jak uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních

u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 29. srpen 2017

JUDr. Jan Rutsch v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
L. P.